

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**«СЕРКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(SERKOV v. UKRAINE)
(Заява № 39766/05)**

РІШЕННЯ

Страсбург
7 липня 2011 року

ОСТАТОЧНЕ

7 жовтня 2011 року

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Серков проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Дін Шпільманн (*Dean Spielmann*), Голова,
Елізабет Фура (*Elisabet Fura*),
Карел Юнгвірт (*Karel Jungwiert*),
Боштьян М. Зупанчіч (*Boštjan M. Zupančič*),
Марк Віллігер (*Mark Villiger*),
Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),
Ангеліка Нусбергер (*Angelika Nußberger*), судді,
та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 14 червня 2011 року постановляє таке рішення, що було ухвалено в той самий день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу розпочато за заявою (№ 39766/05), яку 25 жовтня 2005 року подав проти України до Суду на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянин України Сергій Миколайович Серков (далі — заявник).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений, Ю. Зайцев.

3. Заявник стверджував, що державні органи незаконно зобов'язали його сплатити податок на додану вартість, що становило порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

4. 5 листопада 2009 року Голова П'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд. Також було вирішено одночасно розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви (пункт 1 статті 29).

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. Заявник народився у 1961 році та проживає у м. Харкові. Він є приватним підприємцем, який зареєстрований платником єдиного (уніфікованого) податку відповідно до Указу Президента від 3 липня 1998 року № 727 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» з подальшими змінами (далі — Указ Президента).

6. У період між березнем і липнем 2004 року, коли заявник ввозив товари на митну територію України, митні органи вимагали від нього

сплатити податок на додану вартість (далі — ПДВ) відповідно до Закону України від 3 квітня 1997 року «Про податок на додану вартість» (далі — Закон про ПДВ).

7. Загальна сума ПДВ, нарахованого митними органами, становила 214 107,19 грн. Заявник сплатив ПДВ, як це вимагалось.

8. 10 серпня 2004 року заявник звернувся до господарського суду Харківської області з позовом до митного органу та місцевого управління Державного казначейства, вимагаючи повернення сплаченого ПДВ і стверджуючи, що його діяльність підпадала під дію спрощеної системи оподаткування, передбаченої Указом Президента. Він зазначав, що відповідно до статті 11 Закону України «Про державну підтримку малого підприємництва» (далі — Закон про мале підприємництво) спрощена система оподаткування передбачала заміну податків і зборів єдиним (уніфікованим) податком. Він також заявляв, що відповідно до пункту 6 Указу Президента платник єдиного (уніфікованого) податку звільняється від сплати ПДВ. Тому в ході його підприємницької діяльності жодні зобов'язання зі сплати ПДВ не можуть виникати.

9. 2 вересня 2004 року суд відмовив заявнику в задоволенні позову як необґрунтованого, зазначивши, що принципи, встановлені статтею 11 Закону про мале підприємництво, не могли застосовуватись до ПДВ, оскільки до Закону про ПДВ не було внесено відповідних змін, що вимагались пунктом 11.4 статті 11 Закону про ПДВ. У той же час, положення статей 2 та 3 Закону про ПДВ визначали, що з операцій, здійснюваних заявником, стягується ПДВ. Тому суд дійшов висновку, що Закон про ПДВ не встановлює жодних винятків для приватних підприємців, які підпадають під дію спрощеної системи оподаткування. Більше того, беручи до уваги пункт 1 Указу Президента, що визначав критерії реєстрації згідно зі спрощеною системою оподаткування, суд визнав, що така система передбачала звільнення від сплати ПДВ лише стосовно операцій із купівлі-продажу та не поширювалася на операції з імпорту.

10. Заявник оскаржив це рішення, стверджуючи, що пункт 6 Указу Президента не розрізняв операції з імпорту та операції з купівлі-продажу. Він заявляв, що жоден тип операцій не підлягає оподаткуванню ПДВ, якщо особа зареєстрована згідно зі спрощеною системою оподаткування.

11. 2 листопада 2004 року Харківський апеляційний господарський суд скасував рішення суду від 2 вересня 2004 року та ухвалив постанову на користь заявника, зазначивши, що законодавство України встановлює загальну та спрощену системи оподаткування. Остання передбачає заміну ПДВ та інших податків і зборів єдиним (уніфікованим) податком. Оскільки заявник був зареєстрований згідно зі спрощеною системою оподаткування, суд першої інстанції

неправильно посилався на Закон про ПДВ на підтримку висновку, що з операцій з імпорту, здійснюваних заявником, стягувався ПДВ. Харківський апеляційний господарський суд зазначив, що пункт 1 Указу Президента визначав лише умови застосування спрощеної системи оподаткування та не розрізняв операції підприємницької діяльності, що звільняються від сплати ПДВ. У той же час, пункт 6 Указу Президента передбачав підстави для звільнення від сплати ПДВ без будь-яких застережень щодо типу операцій підприємницької діяльності.

12. Митний орган оскаржив цю постанову.

13. 2 лютого 2005 року Вищий господарський суд України скасував постанову апеляційного суду від 2 листопада 2004 року та залишив без змін рішення суду від 2 вересня 2004 року. Він послався на Закон про ПДВ, який передбачав, що з операцій із купівлі-продажу, так само як і з операцій з імпорту, стягується ПДВ. Суд також послався на пункт 1 Указу Президента, який, на його думку, не лише передбачав критерії застосування спеціального режиму оподаткування, а й визначав, що єдиний (уніфікований) податок нараховувався на прибуток, отриманий від операцій із купівлі-продажу. Відповідно, суд дійшов висновку, що звільнення від сплати ПДВ, встановлене Указом Президента, застосовується лише до операцій з купівлі-продажу, в той час як операції з імпорту підпадають під загальний режим оподаткування. Суд також послався на постанову Верховного Суду України від 23 грудня 2003 року, в якій було застосовано такий самий підхід у аналогічній справі.

14. Заявник подав скаргу до Верховного Суду України. Він повторно наголосив на тому, що пункт 6 Указу Президента не розрізняв операції підприємницької діяльності та передбачав загальне звільнення платників єдиного (уніфікованого) податку від зобов'язання сплачувати ПДВ. Він посилався на постанову Верховного Суду України від 15 січня 2003 року, в якій звільнення від сплати ПДВ, передбачене Указом Президента, тлумачилось як таке, що також поширюється на операції з імпорту. Він також стверджував, що згідно з пунктом 4.4.1 Закону України від 21 грудня 2000 року «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами» (далі — Закон про погашення зобов'язань платників податків) суди зобов'язані тлумачити національне законодавство на користь платника податків.

15. 28 квітня 2005 року колегія суддів Верховного Суду України відмовила в порушенні касаційного провадження з перегляду постанови Вищого господарського суду від 2 лютого 2005 року у справі заявника.

П. ВІДПОВІДНІ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

А. Конституція України від 28 червня 1996 року

16. Відповідно до пункту 4 Перехідних положень Конституції протягом трьох років після набуття чинності Конституцією Президент України мав повноваження ухвалювати укази з економічних питань, не врегульованих законами парламенту.

В. Закон України від 3 квітня 1997 року «Про податок на додану вартість» (Закон про ПДВ) (чинний на час подій)

17. На час подій стаття 2 Закону, *inter alia*, передбачала, що будь-яка фізична особа або юридична особа, яка ввозить товари з метою використання або споживання таких товарів на митній території України, вважається платником ПДВ, за винятком фізичних осіб, які не були зареєстровані як платники ПДВ і які ввозили товари в обсягах, що не підлягають оподаткуванню.

25 березня 2005 року до цього положення було внесено зміни, які, *inter alia*, передбачали, що воно застосовується до операцій з імпорту незалежно від того, який режим оподаткування було обрано імпортером.

18. Відповідно до пунктів 3.1.1 і 3.1.2 Закону про ПДВ застосовувався як до операцій із купівлі-продажу, так і до операцій з імпорту.

19. Пункт 11.4 Закону передбачав, що зміни порядку стягнення ПДВ можуть запроваджуватися лише шляхом внесення змін до цього Закону.

С. Закон України від 19 жовтня 2000 року «Про державну підтримку малого підприємництва» (Закон про мале підприємництво)

20. Стаття 1 Закону передбачала, що суб'єктами малого підприємництва, серед іншого, є фізичні особи, зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності.

21. Згідно зі статтею 11 Закону до таких суб'єктів малого підприємництва може застосовуватися спрощена система оподаткування, бухгалтерського обліку та звітності. Ця система передбачає заміну податків та зборів єдиним (уніфікованим) податком.

Д. Закон України від 21 грудня 2000 року «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними

цільовими фондами» (Закон про погашення зобов'язань платників податків) (чинний на час подій)

22. Стаття 4.4.1 Закону передбачала, що у разі якщо норма закону або іншого нормативного акта, виданого на основі закону, або якщо норми різних законів або нормативних актів дозволяють неоднозначне або множинне тлумачення прав та обов'язків платників податків і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника податків.

Е. Указ Президента України від 3 липня 1998 року № 727 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» (Указ Президента) (зі змінами)

23. Пункт 1 Указу передбачає, що спрощена система оподаткування, обліку та звітності може застосовуватись, *inter alia*, до суб'єктів підприємницької діяльності, які протягом року найняли за трудовими договорами щонайбільше десять працівників і річний прибуток яких від реалізації товарів, робіт та послуг не перевищує 500 000 грн.

24. Пункт 6 Указу передбачає таке:

«Суб'єкт малого підприємництва, який сплачує єдиний податок, не є платником таких видів податків і зборів (обов'язкових платежів):

податку на додану вартість, крім випадку, коли юридична особа обрала спосіб оподаткування доходів за єдиним податком за ставкою 6 відсотків;

податку на прибуток підприємств;

податку на доходи фізичних осіб (для фізичних осіб — суб'єктів малого підприємництва);

плати (податку) за землю;

збору на спеціальне використання природних ресурсів...».

Ф. Судова практика українських судів

25. 15 січня 2003 року Верховний Суд України ухвалив постанову у спорі між платником єдиного (уніфікованого) податку та митним органом стосовно стягнення ПДВ з операцій з імпорту. Верховний Суд України зазначив, що законодавство України передбачає загальну та спрощену системи оподаткування, що діють окремо. Загальна система оподаткування регулюється Законом України від 25 червня 1991 року «Про систему оподаткування» та законами, що регулюють конкретні податки та збори. Спрощена система оподаткування регулюється Указом Президента і Законом про мале підприємництво. Верховний Суд у подальшому визнав, що скаржник, який був зареєстрований згідно зі спрощеною системою оподаткування, не був зобов'язаний сплачувати ПДВ за операції з імпорту, оскільки зобов'язання скаржника зі сплати ПДВ було замінено зобов'язанням сплачувати

єдиний (уніфікований) податок. Тому Верховний Суд України скасував постанову суду нижчої інстанції, в якій стверджувалось, що звільнення від ПДВ не застосовувалось до операцій з імпорту.

В інформаційному листі від 26 травня 2003 року Вищий господарський суд України рекомендував господарським судам нижчих інстанцій враховувати цю постанову під час розгляду податкових спорів. Цю постанову також було опубліковано у спеціалізованому юридичному виданні з господарського процесу.

26. 23 грудня 2003 року Верховний Суд України ухвалив іншу постанову щодо спору між платником єдиного (уніфікованого) податку та митним органом стосовно стягнення ПДВ з операцій з імпорту. Верховний Суд України зазначив, що Закон про ПДВ передбачає нарахування ПДВ на операції з купівлі-продажу та операцій з імпорту. У той же час, відповідно до пункту 1 Указу Президента застосування спрощеної системи оподаткування залежить від суми прибутку, отриманого від операцій з купівлі-продажу. Тому Верховний Суд України дійшов висновку, що звільнення від сплати ПДВ, передбачене Указом Президента, застосовується лише до операцій з купівлі-продажу, а не до операцій з імпорту.

Інформаційним листом від 18 червня 2004 року, «що доповнює інформаційний лист від 26 травня 2003 року», Вищий господарський суд України повідомив господарські суди нижчих інстанцій про це рішення. У подальшому це рішення було опубліковано у спеціалізованому юридичному виданні з господарського процесу.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

27. Заявник скаржився на те, що державні органи незаконно зобов'язали його сплатити податок на додану вартість. Він посилався на статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, що передбачає:

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

A. Прийнятність

28. Уряд стверджував, що заява є явно необґрунтованою. Уряд погодився з тим, що стягнення із заявника ПДВ становило втручання у його майнові права. Проте таке втручання обґрунтовувалось пунктом 2 статті 1 Першого протоколу до Конвенції, яка передбачає, що держави не позбавляються права вводити в дію такі закони, які вони вважають за необхідне, аби контролювати використання власності в інтересах суспільства та забезпечувати сплату податків.

29. Уряд також зазначив, що законність згаданого зобов'язання заявника сплачувати ПДВ була підтверджена національними судами, які мають кращі можливості для тлумачення національного законодавства та оцінки доказів. У решті-решт, на думку Уряду, втручання у майнові права заявника не накладало на нього надмірного індивідуального тягаря, оскільки для будь-якого іншого приватного підприємця, який ввозить товари з-за кордону, застосовувались би такі самі заходи.

30. Заявник не погодився з цим, зазначивши, що втручання суперечило національному законодавству, зокрема пункту 6 Указу Президента. Зміни до Закону про ПДВ, прийняті в подальшому (див. вище пункт 18), свідчили про відсутність юридичних підстав для зазначених заходів. Він також посилався на постанови Верховного Суду України від 15 січня та 23 грудня 2003 року як на приклад непослідовного тлумачення національними судами внутрішнього законодавства з цих питань. Заявник наполягав на тому, що суди мали обрати правове тлумачення, більш сприятливе для платника податків.

31. Суд вважає, що скарга заявника порушує питання, які потребують розгляду справи по суті. Суд зазначає, що ця скарга не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона повинна бути визнана прийнятною.

В. Суть

32. Спільною точкою зору сторін є те, що стягнення ПДВ із заявника є втручанням у його майнові права у розумінні статті 1 Першого протоколу. Суд не вбачає жодної підстави вважати інакше. Тому залишається визначити, чи було втручання виправданим відповідно до вимог цього положення.

33. Перша та найважливіша вимога статті 1 Першого протоколу до Конвенції полягає в тому, що будь-яке втручання державного органу в мирне володіння майном повинно бути законним. Так, друге речення пункту 1 передбачає, що позбавлення власності можливе тільки «на умовах, передбачених законом», а пункт 2 визнає, що держави мають право здійснювати контроль за використанням майна шляхом введення в дію «законів». Більше того, верховенство права, один з основоположних принципів демократичного суспільства, притаманне

всім статтям Конвенції. Таким чином, питання, чи було дотримано справедливого балансу між загальними інтересами суспільства та вимогами захисту основоположних прав окремої особи, виникає лише тоді, коли встановлено, що оскаржуване втручання відповідало вимозі законності та не було свавільним (див. рішення у справі «Ятрідіс проти Греції» (*Iatridis v. Greece*) [ВП], заява № 31107/96, п. 58, ECHR 1999-II).

34. Ведучи мову про «закон», стаття 1 Першого протоколу до Конвенції посилається на ту саму концепцію, що міститься в інших положеннях Конвенції (див. рішення у справі «Шпачек s.r.o.» проти Чеської Республіки» (*Špaček s.r.o. v. the Czech Republic*), заява № 26449/95, п. 54, від 9 листопада 1999 року). Ця концепція вимагає, перш за все, щоб такі заходи мали підстави в національному законодавстві. Вона також відсилає до якості такого законодавства, вимагаючи, щоб воно було доступним для заінтересованих осіб, чітким і передбачуваним у застосуванні (див. рішення у справі «Беелер проти Італії» (*Beveler v. Italy*), [ВП], заява № 33202/96, п. 109, ECHR 2000-I).

35. Коло застосування концепції передбачуваності значною мірою залежить від змісту відповідного документа, сфери призначення, кількості та статусу тих, до кого він застосовується. Сам факт, що правова норма передбачає більш як одне тлумачення, не означає, що вона не відповідає вимозі «передбачуваності» у контексті Конвенції. Завдання здійснення правосуддя, що є повноваженням судів, полягає саме у розсіюванні тих сумнівів щодо тлумачення, які залишаються враховуючи зміни у повсякденній практиці (див. рішення у справі «Горжелік та інші проти Польщі» (*Gorzelik and Others v. Poland*) [ВП], заява № 44158/98, п. 65, від 17 лютого 2004 року). У цьому зв'язку не можна недооцінювати завдання вищих судів у забезпеченні уніфікованого та єдиного застосування права (див. *mutatis mutandis*, рішення у справах «Тудор Тудор проти Румунії» (*Tudor Tudor v. Romania*), заява № 21911/03, пункти 29–30, від 24 березня 2009 року та «Стефаніка та інші проти Румунії» (*Ștefănică and Others v. Romania*), заява № 38155/02, пункти 36–37, від 2 листопада 2010 року). Неспроможність вищого суду впоратись із цим завданням може призвести до наслідків, несумісних, *inter alia*, з вимогами статті 1 Першого протоколу до Конвенції (див. рішення у справі «Падурару проти Румунії» (*Păduraru v. Romania*), заява № 63252/00, пункти 98–99, ECHR 2005-XII (витяги)).

36. Суд визнає, що тлумачення та застосування національного законодавства є прерогативою національних органів. Суд, однак, зобов'язаний переконатись у тому, що спосіб, у який тлумачиться та застосовується національне законодавство, приводить до наслідків, сумісних із принципами Конвенції з точки зору тлумачення їх у світлі практики Суду (див. рішення у справі «Скордіно проти Італії (№ 1)»

(*Scordino v. Italy*) (№ 1)) [ВП], заява № 36813/97, пункти 190 та 191, ECHR 2006-V).

37. У цій справі у задоволенні позову заявника до митного органу було відмовлено, оскільки суди визнали, що звільнення від сплати ПДВ не могло застосовуватись до операцій з імпорту, що здійснювались заявником. Проте національні суди неоднаково тлумачили положення законодавства щодо сфери застосування звільнення від сплати ПДВ. Зокрема, 15 січня 2003 року Верховний Суд України ухвалив постанову, якою слід було керуватись, що допускала застосування звільнення від сплати ПДВ до операцій з імпорту, які проводились платником єдиного (уніфікованого) податку (див. вище пункт 25). У подальшому, 23 грудня 2003 року, Верховний Суд України застосував протилежний підхід, встановивши, що звільнення від сплати ПДВ не може застосовуватися до операцій з імпорту, що проводились такими платниками податку. У червні 2004 року, тобто коли заявник здійснював ввезення товарів із-за кордону (див. вище пункт 6), цю постанову було розповсюджено та офіційно рекомендовано для застосування (див. вище пункт 26).

38. Не можна виключати того, що надання права на звільнення від сплати ПДВ у тлумаченні Верховного Суду України, наведеному в постанові від 15 січня 2003 року, було суттєвим фактором при прийнятті заявником рішення укласти угоди з купівлі-продажу, які передували відповідним операціям з імпорту. Проте, вбачається, що у певний момент цієї підприємницької діяльності заявник мав виявити, що тлумачення стосовно режиму оподаткування операцій з імпорту, яким слід було керуватись, докорінно змінилось.

39. Суд визнає, що, дійсно, можуть існувати переконливі причини для перегляду тлумачення законодавства, яким слід керуватись. Сам Суд, застосовуючи динамічний та еволюційний підходи в тлумаченні Конвенції, у разі необхідності може відходити від своїх попередніх тлумачень, тим самим забезпечуючи ефективність та актуальність Конвенції (див. рішення у справах «Вілхо Ескелайнен та інші проти Фінляндії» (*Vilho Eskelinen and Others v. Finland*), [ВП], заява № 63235/00, п. 56, ECHR 2007-IV та «Скоппола проти Італії» (*Scoppola v. Italy* № 2) [ВП], заява № 10249/03, п. 104, ECHR 2009-...).

40. Проте Суд не вбачає жодного виправдання для зміни юридичного тлумачення, з якою зіткнувся заявник. Насправді, Верховний Суд України не навів жодних аргументів, щоб пояснити відповідну зміну тлумачення. Така відсутність прозорості мала обов'язково вплинути на довіру суспільства та віру в закон. З огляду на обставини цієї справи Суд вважає, що спосіб, у який національні суди тлумачили відповідні положення законодавства, негативно вплинув на їхню передбачуваність.

41. Суд також зазначає, що можливість таких різних тлумачень одних і тих самих положень законодавства головним чином була спричинена неналежним станом національного законодавства з цього питання. Правила, які було закріплено в Указі Президента та в Законі про ПДВ, надавали необґрунтовану свободу вибору щодо тлумачення того, яким чином вони можуть співвідноситись, а також розуміння чіткої сфери їх застосування та значення їх вимог.

42. Відповідно, на думку Суду, відсутність необхідної передбачуваності та чіткості національного законодавства з такого важливого фіскального питання, яка призводила до його суперечливого тлумачення судом, порушує вимоги Конвенції щодо «якості закону».

43. У цьому контексті Суд не може не брати до уваги вимоги статті 4.4.1 Закону про погашення зобов'язань платників податків, який передбачає, що у разі якщо норма закону або іншого нормативного акта, виданого на основі закону, або якщо норми різних законів або нормативних актів дозволяють неоднозначне або множинне тлумачення прав та обов'язків платників податків і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника податків. Проте у цій справі державні органи обрали тлумачення національного законодавства, менш сприятливе для платників податків, що призвело до стягнення ПДВ із заявника (див. також рішення у справі «Щокін проти України» (*Shchokin v. Ukraine*), заяви № 23759/03 та № 37943/06, п. 57, від 14 жовтня 2010 року).

44. Вищезазначені міркування є достатніми, щоб надати Суду можливість дійти висновку, що втручання у майнові права заявника було незаконним у контексті статті 1 Першого протоколу. Відповідно, Суд постановляє, що було порушення цього положення.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

45. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції на те, що провадження у його справі було несправедливим, стверджуючи, що суди неправильно застосували національне законодавство.

46. Розглянувши твердження заявника з урахуванням усіх наявних матеріалів, Суд вважає, що, хоча питання, щодо яких скаржиться заявник, належать до його юрисдикції, вони не розкривають жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією.

47. З цього випливає, що ця частина заяви має бути визнана неприйнятною згідно з підпунктом «а» пункту 3 та пунктом 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

48. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

49. Заявник вимагав 249 044,20 грн¹ відшкодування матеріальної шкоди, що складалось із сум стягнутого ПДВ (214 107,19 грн²) та суми інфляційних витрат (34 937,01 грн³), понесених заявником до дати подання заяви до Суду. Заявник також вимагав 50 000 грн⁴ відшкодування моральної шкоди.

50. Уряд стверджував, що вимоги є необґрунтованими, в основному посилаючись на своє припущення щодо явної необґрунтованості заяви.

51. Суд визнав, що стягнення із заявника ПДВ було незаконним у контексті статті 1 Першого протоколу до Конвенції. Тому Суд вважає, що виправлення встановленого порушення має полягати у відшкодуванні ПДВ, незаконно стягнутого із заявника. Що стосується інфляційних витрат, Суд повторно наголошує на тому, що адекватність відшкодування зменшиться, якщо його буде виплачено без урахування різних обставин, спроможних призвести до зменшення його вартості (див., наприклад, рішення у справі «Вассерман проти Росії» (*Wasserman v. Russia* (№ 2)), заява № 21071/05, п. 71, від 10 квітня 2008 року). Суд зазначає, що заявник надав детальний розрахунок інфляційних витрат, заснований на офіційних відомостях, а Уряд не надав жодних заперечень щодо вимог заявника або методики розрахунків. Суд вважає цей розрахунок обґрунтованим (див. рішення у справі «Скалоухов та інші проти України» (*Skaloukhov and Others v. Ukraine*), заяви № 8107/06, № 8473/06, № 8475/06, № 15941/06 та № 32116/06, п. 37, від 19 листопада 2009 року). Загалом Суд вважає вимоги заявника щодо відшкодування матеріальної шкоди обґрунтованими і округлює відповідне відшкодування до 23 000 євро.

52. Щодо відшкодування моральної шкоди Суд вважає, що заявник зазнав моральної шкоди у зв'язку із встановленим порушенням. Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявникові 4000 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові та інші витрати

1 Приблизно 23 048 євро на день подання скарги.

2 Приблизно 19 815 євро на день подання скарги.

3 Приблизно 3233 євро на день подання скарги.

4 Приблизно 4627 євро на день подання скарги.

53. Заявник не подав вимоги щодо компенсації судових витрат. Тому суд нічого не присуджує.

С. Пеня

54. Суд вважає за належне призначати пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

З цих підстав Суд одногосно

1. *Оголошує* скаргу за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що було порушення статті 1 Першого протоколу.

3. *Постановляє*, що:

(a) протягом трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявникові вказані нижче суми, які мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 23 000 (двадцять три тисячі) євро відшкодування матеріальної шкоди, разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись;

(ii) 4000 (чотири тисячі) євро відшкодування моральної шкоди, разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначені вище суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

4. *Відхиляє* решту скарг заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 7 липня 2011 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія Вестердік
(*Claudia Westerdiek*)
Секретар

Дін Шпільманн
(*Dean*)
Голова

Spielmann)